

gørende er, at det er uigennemførligt pekuniært set. Thi hvad vil Resultatet blive? Det fremgaar af den af Staten leverede Beregning til Forslaget, at medens Staten efter den skal give 1 Mill. Kr. mere om Aaret, vil den efter denne Ordning komme til at yde omtrent det dobbelte. Jeg antager, at dette er tilstrækkeligt til at forstaa, at den Vej var ufarbar, hvilket var nok for mig til at forlade den.

I øvrigt skal jeg med Hensyn til Københavns Kommunes Stilling sige, at den naturligvis maa stilles saaledes, at den faar det, man ifølge det en Gang valgte Grundlag har beregnet, at der tilkommer den. Og det er der nogen Tvivl om, at den faar, saaledes som Lovforslaget foreligger. Men her er mit Standpunkt det samme, som det var ved første Behandling, nemlig dette, at naar man har valgt et Grundlag, skal det retfærdigt overholdes. En af Betingelserne herfor er det — men det foreligger der ikke noget om i Forslaget —, at Københavns Kommunes Tilskud bliver reguleret med visse Mellemrum, f. Eks. hvert femte Aar. Jeg er nødt til at sige det, for det staar for mig som billigt og retfærdigt, naar man vælger et Grundlag, at Kommunen faar, hvad der tilkommer den, og at dette saa bliver reguleret i Forhold til det voksende Børnetal, ligesom Statens Tilskud til de øvrige Kommuner er reguleret efter de voksende Lærerkrafter. I øvrigt skal jeg ikke fordybe mig i Spørgsmaalet. Jeg har kun villet holde min Samvittighed fri, det er den Stilling, jeg indtog fra først af.

Et andet Punkt, som har haft min store Sympati, blev udførlig omtalt af den sidste ærede Taler. Det indeholdes i Ændringsforslaget Nr. 5 til § 1. Det har jeg paa min Vis søgt at konvertere ved at faa lidt mere til Overlærerne, og jeg har derfor maattet forlade den Stilling, jeg ønskede at indtage. Nu er jeg ikke sikker paa, og det mene Socialdemokraterne naturligvis heller ikke, at deres Forslag netop er det rigtige: at Stat og Kommune skulle betale hver sin Halvdel til Overlærernes Løn. Men det, som er Grundprincippet, er, at Staten skal betale en Kvotadel. Var man først enig derom, stod der kun tilbage at enes om denne Kvotadel. Men det viste sig, at det kunde blive svært nok at enes om. Det blev saa svært, at skønt det Princip havde min udelte Sympati, har jeg fundet det nødvendigt at forlade det. Min Hovedinteresse var ikke, at Staten skulde udrede en vis Del af Overlærernes Løn, men det var, at man fik de sikreste

og bedste Midler til at faa det fornødne Antal Overlærere omkring i Købstæderne. Jeg hævder, at det ikke er Tilfældet paa det nuværende Tidspunkt. Jeg anerkender, at Ministeriet er i Stand til at gennemføre det ved Godkendelse af Skoleplaner, men det er lige saa sikkert, at Ministeriet har vaandet sig noget ved at tage saa strengt paa dette Forhold, som det vilde være nødvendigt, naar man skulde naa et godt Resultat. Jeg taler ikke her om, hvor stort et Antal Børn der skal være under hver Overlærers Opsigt, men sikkert er det, at der maa være en Grænse for, hvad han med Nytte kan tilse. Men det, der er af Interesse, er, at der maa være et begrænset Antal Skoler. Jeg mener, at Normen skulde være, at han kun havde een Skole at tilse. Det kommer nu lidt an paa, hvor store Skolerne ere, og først og fremmest, at de ikke ligge i en saadan indbyrdes Afstand, at det er umuligt at føre et virksomt Tilsyn med dem. Nu er der enkelte Byer, hvor Overlærerne have 3 Skoler med mere end 2000 Børn at tilse. Det er i mine Øjne saa abnormt, at det ikke kan gaa an.

Jeg er jo gennem den højtærede Minister ikke uvidende om, at man er ved at afhjælpe disse Forhold, men jeg nærer nogen Frygt for, at man ikke faar dette Forhold gennemført saaledes, som Skolerne Udvikling og Tarv kræver. Thi det gælder ikke alene Tilsynet med Undervisningen og Tilsynet med Børnene, men det gælder ogsaa Tilsynet med Lærernes Undervisning. Thi ellers er jeg bange for, at Overlæreren bliver en Slags Skrivemaskine, en Slags Administrator paa Kontoret, medens han først og fremmest skulde være Undervisningens Leder. Jeg trøster mig imidlertid til, at denne Opfattelse har vundet Sangbund hos hele Udvalget og forhaabentlig ogsaa dermed i det ganske Ting. Naar man saa erkender Rigtigheden af det her fremsatte, vil det være en betydelig Spore for Ministeriet til at tage kraftigt fat, for uden at bestræbe sig for at overbebyrde Kommunerne, at faa det tilstrækkelige Antal Overlærere i Byerne, naar det ved, at det har Rigsdagen bag ved sig. Derved kan der blive et virksomt Tilsyn med og Ledelse af Skolevæsenet. For saa vidt dette er rigtigt, og det har man Ret til at gaa ud fra, naar man ser andre Forhold paralleliserede dermed, er der dog opnaaet noget ved den stærke Forhandling, der har været om Overlærernes Stilling.

Saa er der endelig Spørgsmaalet om